

Ekō

België - Belgique
P.B.
2600 - Berchem
Uitbreidingsstraat
BC 4909

回 向

jaargang 34 nr 2 – zomer 2011
(of *Ekō* nr 129)

750

driemaandelijks tijdschrift
afgiftekantoor 2600 Berchem Uitbreidingsstraat
erkenningnummer P303143

Inhoud

Een woord vooraf...	1
Voorbij Religie – Een gesprek met Dr. Alfred Bloom (deel 2)	3
Boeddhisme: een weg voor het Westen? (deel 1)	6
Ik zal je niet meer storen	12
Shinran-sama DVD (deel 2)	13
Zuikens Shinshu Dharma Pada (deel 3)	21
Vier soorten paarden	27
Nieuws uit de Sangha	27
Rooster der bijeenkomsten – zomer 2011	29

Dit is een uitgave van het Centrum voor Shin-Boeddhisme. De redactie noch het Centrum voor Shin-Boeddhisme zijn gebonden door de bijdragen van derden, die overigens niet noodzakelijk de zienswijze van de redactie weergeven. Iedere auteur is verantwoordelijk voor zijn bijdrage.

Ekō wordt gratis verspreid. Op eenvoudig verzoek nemen we u graag op als abonnee op de papieren en/of elektronische versie of schrappen wij U van de lijst.

Het Centrum voor Shin-Boeddhisme vzw en de Shin-Tempel Jikōji erkennen de spirituele en morele autoriteit van de Jōdo-Shinshū Hongwanji-ha (Kyōto) in de persoon van Hoofdabt Go-Monshu Koshin Ohtani, maar zijn voorts organisatorisch en financieel autonoom. Hun werking is afhankelijk van uw medewerking, uw waardering en uw steun.

*Onze bankrekening is 523-0802265-53,
IBAN nummer BE53 5230 8022 6553 en BIC-code TRIOBEBB
bij Triodos Bank nv, Hoogstraat 139/3, B-1000 Brussel,
op naam van het Centrum voor Shin-Boeddhisme vzw,
Pretoriastraat 68, B-2600 Berchem-Antwerpen (België).*

Een woord vooraf...

Onze gedachten gaan nog geregeld naar de getroffenen in Japan: eerst op 11 maart 2011 een **aardbeving** met magnitude 8,9 op de schaal van Richter, gevolgd van een **tsunami** die over meer dan 400 km lengte op de kust insloeg met enorme golven tot wel 15 meter hoog. Wellicht 14 000 doden, 12 000 vermisten. Vele tienduizenden slachtoffers leven nog steeds in noodverblijven (klassen, sporthallen, ...) in de prefecturen Miyagi en Iwate. En toch houden de Japanners de moed erin, zie maar naar beide foto's uit Rikuzentakata (in Iwate):

Bloeiende appelboom

Leerlingen sporten temidden van puin

(Mainichi Photo Journal "Tugging at Heartstrings")

<links> Ongeveer de helft van de 400 appel- en perenbomen zijn door de tsunami weggespoeld, terwijl de rest verdronken is in zee water. "Heel wat van mijn klanten zijn vissers. Ik ga dit jaar geen appels verkopen. Ik wil ze aan de vissers geven," zei de eigenaar van de boomgaard.

<rechts> Twee teams van leerlingen van de Otomo Junior High School nemen het tegen elkaar op in touwtrekken. Kreten van plezier en aanmoediging vullen de speelplaats – terwijl in de velden rondom enkel nog puin te zien is...

Zelfs op het ogenblik dat we deze woorden aan het tikken zijn, schokt de aarde. Alleen vandaag al (2 juni) kenden de prefecturen Miyagi en Niigata (Shinran leefde er tijdens zijn verbanning) zes schokken met magnitude tussen 4 à 4,7... Daar wordt je stil van...

En dan kwam de kernramp in de centrale van Fukushima in het nieuws. Pas verscheidene weken na 11 maart gaven de autoriteiten toe dat drie van de vier reactoren van de Daiichi-centrale een **melt down** hadden doorgemaakt – al vlak na de aardbeving en de tsunami. Zo een **melt down** betekent dat de kernstaven zijn gesmolten door de hoge hitte, en naar de bodem van het gebouw zijn gezakt, zoals in Chernobyl 25 jaar geleden. De gevolgen gaan nog heel lang hun invloed hebben – niet alleen in Japan, maar wereldwijd!

We willen jullie bedanken voor de bijdragen aan de oproep “**Help Japan**” die we lanceerden op onze website: we konden tot nu toe 1 205 euro overmaken op het Permanente Noodfonds van onze hoofdtempel Hongwanji in Kyoto.

In het kader van **750 jaar Shinran Shōnin** (1173-1262), de stichter van de Jōdo-Shinshū, onze school, bevat deze Ekō weer een paar artikels – aangeduid via dit aparte logo.

Zo vind je het tweede deel van het interview met Alfred Bloom en van de Shinran-sama DVD: de animatie over het leven van onze stichter, Shinran Shōnin. Indien voldoende belangstelling, kunnen we deze DVD in meer exemplaren bestellen – stuur ons maar een berichtje!

Je vindt ook een eerste deel van de voordracht die Michel Deprèay, voorzitter van de Boeddhistische Unie van België, gaf ter gelegenheid van de inwijding van het 100-jaar oude Amida Boedha beeld in het Musée de Mariemont op 8 mei 2011. Trouwens, jikōji mocht de ceremonie verzorgen voor een publiek van meer dan driehonderd deelnemers, en in de namiddag een voordracht voor een gevuld auditorium van wel honderdvijftig toehoorders.

Dit nummer bevat tenslotte, naast een aantal gedichten, ook het derde deel van *Zuikens Shinshu Dharma Pada*, hopelijk voldoende om je onder een grote boom in je tuin, of bij een fris kabbelend beekje *ergens te velde*, te laten mijmeren over hetgeen de ware werkelijkheid je allemaal te bieden heeft!

Fons Martens

Voorbij Religie – Een gesprek met Dr. Alfred Bloom (deel 2)¹

Wat duidelijk naar voor komt in *Tannisho* is de ‘voeten-op-de-grond’ humaniteit van Shinran.

Dit kan te maken hebben met de aard van de tekst zelf. Het is een verslag van de gesprekken die Yuien-bo had met Shinran, opgeschreven na diens dood als reactie op redetwisten die waren gerezen over de interpretatie van de onderrichtingen van de meester. Er ligt iets zeer persoonlijks in. In het negende hoofdstuk komt Yuien-bo naar Shinran en zegt: “*De geschriften zeggen dat ‘je moet dansen van geluk dat je naar het Reine Land mag gaan’, maar ik voel dat zo niet.*” Hij ziet dat de tekst en zijn persoonlijke ervaring niet overeenkomen, en hij vreest dat hij naar de ‘hel’ zal gaan als hij niet in overeenstemming is met de tekst. Shinran antwoordt: “*ik heb hetzelfde probleem*”. Hij zei niet: je moet een beetje meer bidden of meer sutra’s lezen of wat meer hymen zingen. Hij zei inderdaad: “Jawel, zo zijn we. Ik heb hetzelfde probleem, en Amida begreep dit toen hij zijn grote gelofte aflegde. Pieker er dus niet over.”

Shinran doet ergens een uitspraak over zijn ‘niet-verlangen’ om naar het Reine Land te gaan, dat hij net zomin als iedereen wil sterven. Hij zei ook: “*Voor roem en profijt geniet ik van het onderwijzen van anderen.*” Ik heb nog nooit een leraar of predikant gehoord die zei: “Ik ben even slecht als jij” en van zijn voetstuk stapte. Toen ik deze passages las, besefte ik dat wat hij zegt niet de boeddhistische doctrine is in formele zin: hij spreekt over een houding, een manier van kijken naar het leven, een manier van omgaan met mensen, die enorm bevrijdend is.

De idee van *shinjin* of volkomen vertrouwen is zo belangrijk in de leer van Shinran. Kunt u iets vertellen over wat *shinjin* voor u betekent?

Shinjin is een soort bewustzijn dat ontwaakt is, een wakker worden voor wat ik werkelijk ben. Ik bedoel dit niet in de verheven zin van ‘ontwaken tot de Boeddhanatuur’ of ‘een heilige worden’ of ‘doordringen in de waarheid’ die in het hart van alle religies besloten

---

¹ Overgenomen met toestemming uit *Tricycle – The Buddhist Review* – Fall 2009 - Vertaling Martine Strubbe
Ekō jaargang 34 nr 2 (of Ekō nr 129)

ligt. Shinran vroeg niemand om supernormale, buitengewone ervaringen te hebben om zo hun religieuze bekwaamheid te bewijzen. Ook vroeg hij niemand om hun shinjin te bewijzen. Shinjin is een bescheiden ontwaken, niets iets verhevens. Shinjin is tot het besef komen van de werkelijke diepte van mijn door belevingen en passies gedomineerde omstandigheden. Je komt tot het besef: ja, dat is het soort mens dat ik ben: ongevoelig, zorgeloos, onnadenkend – de meeste tijd een echte schoft. Dit erkennen helpt je om er mee op te houden andere mensen op de kop te geven voor hun onvolmaaktheid. Dat is mededogen.

Het probleem is echter dat wanneer je zegt dat men ‘shinjin zou moeten hebben’, de mensen onmiddellijk naar criteria vragen. Maar Shinran nam alle criteria weg. Er is geen criterium voor shinjin, maar zij die het hebben weten het voor en in zichzelf. Zij herkennen dat zelfbegrip en hoe dat noodzakelijk wordt in hun manier van leven. Ik denk dat we shinjin moeten omschrijven door te zeggen dat het waar is voor *mij*, dat het waar is in *mijn* ervaring. We moeten deze waarheid open laten. Men kan iets vinden dat door Jōdo-Shinshū komt, dat resoneert met ons diepste wezen en dat als juist aanvoeld wordt, maar dat betekent niet dat het juist moet zijn voor iemand anders. We kunnen trouw zijn aan ons fundamenteel inzicht in wat we zien als waar, maar we kunnen tevens andere mensen omarmen wetende dat zij ook hun waarheid kunnen hebben, en zo proberen samen te komen in een gezamenlijke inspanning.

Kunt u uitleggen hoe u Amida ziet, of wat Amida is?

Wel, als we om te beginnen Shinran nemen, dan zien we dat zijn begrip van Amida Boeddha verder ging dan de traditionele Reine Landleringen uit zijn tijd. De mensen bekeken Amida Boeddha als de boeddha van het Westelijke Reine Land en als de centrale boeddha voor volgelingen van Reine Landleringen. Dat was de traditionele opvatting. Het punt hierbij is, dat hij werd gezien als een boeddha tussen vele, zoals in het Mahayana. In deze opvatting zijn er boeddha's in alle richtingen van het universum en doorheen de onmeetbare tijd. In de tijd vóór Shinran reciteerden de mensen de nembutsu om zo verdiensten te verzamelen waardoor ze zouden kunnen herboren worden in Amida's Reine Land, om vandaar door te gaan naar de uiteindelijke verlichting.

Maar Shinran identificeerde Amida Boeddha als de eeuwige Boeddha, vergelijkbaar met de manier waarop Śakyamuni voorgesteld wordt in het Lotus Sutra. Dat betekent dat Amida geen begin heeft en geen einde. Er is nooit een tijd geweest dat er geen Amida Boeddha was. En dus symboliseert hij de werkelijkheid.

Wanneer ik over Amida Boeddha spreek met Christenen, dan vraagt men mij dikwijls: “Is Amida een god?” en dan antwoord ik “Nee, hij is geen god, hij is de werkelijkheid.” Amida is de Boeddha Onmeetbaar Licht en Leven, en deze opvatting trekt iemands gemoed over begrenzings heen om zo het onmeetbare te aanschouwen. Śakyamuni is van de Śakya clan, en dat kan een beperkend concept zijn. Amida echter, is niet alleen een wezen, niet alleen een concept; het is eerder een mythisch symbool, een venster waardoor wij de werkelijkheid kunnen beschouwen en onszelf beter kunnen zien in relatie tot het geheel. Het is een manier om ons begrip over de werkelijkheid te focussen, en om te leren hoe die werkelijkheid ons omarmt. We leven in het onmeetbare, het onmeetbare leeft in ons. De totaliteit van het leven, van de natuur, van de wereld en het universum - en wat er daarbuiten ook moge zijn, het is allemaal Amida.

Woorden worden zeldzamer,
verzen korter.
Nachten langer
verdwijnen in stilte,
het ultieme gedicht
telt geen woorden meer.

Jörg Pyl

Boeddhisme: een weg voor het Westen? (deel 1)²

I Boeddhisme of “*boeddhismen*”?

Als ik u zou vertellen dat het boeddhisme niet bestaat, zou u elkaar aankijken en u afvragen wat u hier komt doen.

En u zou geen ongelijk hebben. Wie een beetje om zich heen kijkt, de pers volgt, televisie kijkt, kan niet anders dan merken dat het boeddhisme wel degelijk bij ons en overal in het Westen aanwezig is. Maar als dat u nieuwsgierig zou maken en u een “goede boekhandel” zou binnenstappen, op zoek naar meer informatie, is het best mogelijk dat u perplex zou staan.

Terwijl u in de boeken van een Tibetaanse meester, een Thaise meester, een Japanse meester bladert, zou u verward worden door de variëteit van de verhalen, de praktijken en de rituelen. Er is het zwart-wit van het zenboeddhisme en het veelkleurige van het Tibetaanse boeddhisme.

Men zegt vaak – en terecht – dat het boeddhisme zich in zijn verspreiding, eerst door Azië en in een recenter verleden door de westerse wereld, heeft aangepast aan de culturen en de beschavingen die het op zijn weg ontmoette. Dat is natuurlijk waar.

Het boeddhisme is in India geboren, een land waar het eeuwenlang bijna verdwenen was maar nu een nieuwe vlucht neemt. Men zou zonder te veel overdrijving kunnen zeggen dat men vooral in Sri Lanka en in de landen van Zuidoost-Azië (Thailand, Laos, Cambodja, Birma) de vorm van het boeddhisme aantreft die het dichtst bij het oorspronkelijke Indiase boeddhisme aanleunt. We noemen het *Theravada* (“*Leer van de Ouden*”). In Japan, Korea en Vietnam vinden we vooral vormen naar Chinees model. Ze maken deel uit van de *Mahayana* (“*Groot Voertuig*”), een stroming die zich waarschijnlijk in de eerste eeuw van onze tijdrekening in India ontwikkelde. En in de landen van de Himalaya (Tibet, Nepal, Sikkim, Bhoetan) maar ook in Mongolië zien we een vorm van het boeddhisme die wordt gekenmerkt door zowel Mahayanistische als Tantrische Indiase stromingen, de “*Vajrayana*” (“*Diamanten Voertuig*”).

---

² Voordracht door Michel Deprèay, voorzitter van de Boeddhistische Unie van België, ter gelegenheid van de inwijding van het 100-jaar oude Amida Boeddha beeld in het Musée de Mariemont op 8 mei 2011.

In de loop der tijden zijn dus verschillende vormen van boeddhisme ontstaan.

De wisselvalligheden van de geschiedenis hebben in de tweede helft van de 20ste eeuw miljoenen Tibetanen, Vietnamezen en Cambodjanen in ballingschap gestuurd. In 1945 vonden de Amerikaanse soldaten in Japan een vorm van boeddhisme die hen aansprak: het zenboeddhisme.

Al deze verschillende tradities, die allemaal hun bron hebben in het India van de zesde eeuw voor Christus, zich allemaal op de leer beroepen van een mens die Boeddha heet, maar elkaar soms eeuwenlang niet of nauwelijks hebben gekend, ontmoeten elkaar nu in het Westen.

Veel westerlingen worden aangetrokken door de waarden van het boeddhisme (geweldloosheid, wijsheid, mededogen, respect voor het leven in al zijn vormen en dus ook voor de natuur en het milieu), nodigen leraren uit, openen boeddhistische centra, publiceren boeken die door de ene of andere traditie geïnspireerd zijn.

En uw verbijstering, terwijl u in de “goede boekhandel” het boek zoekt dat u zal helpen om het te begrijpen, uw verbijstering neemt alleen maar toe...

Vandaar mijn openingszin: “het” boeddhisme bestaat niet. Volgens veel al dan niet boeddhistische waarnemers spreken we beter van “boeddhismen” in het meervoud.

Philippe Cornu, een van de erkende commentatoren van het boeddhisme, ziet het anders en legt de nadruk op de eenheid in de diversiteit:

“We kunnen niet over verscheidene boeddhismen spreken maar wel over een veelvormig boeddhisme,” schrijft hij. “Dat bewijst naar mijn gevoel het aanpassingsvermogen maar ook de kracht en de fundamentele eenheid van de boeddhistische leer. Het boeddhisme staart zich niet blind op een dogma, het is in zijn lange geschiedenis en zijn omzwervingen door Azië niet verwaterd, maar ontwikkelt zich in een reeks variaties rond een groot thema: de bevrijding van het lijden door de toegang tot het spirituele ontwaken.” [Laten we dat ontwaken hier beperken tot een toestand van bevrijd zijn van begeerte, haat, het egocentrische ik.] Philippe Cornu gaat verder: *“Het [boeddhisme] is dus niet meer voor het Westen “gemaakt” dan het*

voor de Aziatische culturen gemaakt was. Het overschrijdt alle culturele gedragingen en bestempelt ze als misleidende valstrikken.”³

In deze korte passage vinden we een reeks belangrijke punten waarop we zullen moeten terugkomen wanneer we de twee volgende vragen trachten te beantwoorden: “wat is het boeddhisme” en “is het boeddhisme een weg voor het Westen?”.

Op die tweede vraag kunnen we nu al zeggen dat het boeddhisme geen uitdrukking is van een bepaalde cultuur (het heeft dus een universele roeping) maar dat het altijd van de plaatselijke culturen vertrekt om zijn hoofddoel, de bevrijding van het lijden, te bereiken. Waarom zou dat in het Westen anders zijn?

Het antwoord op de eerste vraag, “*Wat is het boeddhisme?*” is misschien delicaat, zeker in het bijzijn van eminente vertegenwoordigers van de verschillende tradities waarover ik het daarnet had, en die elk op hun manier over dit onderwerp zouden kunnen spreken en het elk op een andere manier benaderen. Mijn eigen benadering wordt ongetwijfeld beïnvloed door de zentraditie waarvan ik deel uitmaak. Ik reken dus op de welwillendheid van mijn vrienden indien ik mij over hun traditie zou vergissen. Ik reken erop dat zij zo goed zullen zijn mijn mogelijke onduidelijkheden of fouten te verbeteren.

II Het boeddhisme veronderstelt een praktijk / Meditatievoorbeeld

Veronderstel dat u op wandel bent in de stad en opeens dit hoort: [geluid van een klokje].

“Dit” is niets anders dan het geluid van een klokje. Maar de mensen die het horen, kunnen duizend verschillende dingen herkennen. Afhankelijk van hun vroegere ervaringen, van hun stemming van het ogenblik, kan het geluid als aangenaam of onaangenaam worden ervaren. Het zal de een aan de klokkentorens van Toscane doen denken, de ander aan een pijnlijke begrafenis. Of, meer alledaags uitgedrukt, het brengt ‘*De eenzame fietser*’ van Boudewijn de Groot opnieuw voor je geest.

---

³ Ph. Cornu, *Le bouddhisme, un chemin intérieur*, Le Point, Hors-série n°6, janvier-février 2006, p.44-45

Onze gedachten associëren en interpreteren verschijnselen doorlopend aan de hand van een groot aantal factoren. Soms springen ze van de hak op de tak, soms klampen ze zich vast aan een beeld, een bedenking, een herinnering, en maken ze allerlei zijsprongen, soms aangename, soms pijnlijke, naar het verleden of naar de toekomst, maar meestal weg van het ogenblik zelf, het enige ogenblik waarop wij echt vat op ons leven hebben.

Terwijl wij denken dat we in contact zijn met de werkelijkheid, is onze perceptie van die werkelijkheid volgens het boeddhisme heel vaak een constructie van de geest, een “*illusie*”. In mijn voorbeeld van daarnet was de realiteit van het ogenblik het geluid van het klokje. De rest is een product van de gedachten. De verwarring tussen realiteit en illusie, de realiteit en de visie erop, kan veel gevolgen hebben, veel schadelijke gevolgen.

Luister nu naar hetzelfde geluid terwijl u alleen op de vibratie let die wordt geboren, zich voortplant en wegsterft. En let daarna gedurende enkele seconden op de stilte die erop volgt. [geluid van een klokje]

Iemand zei ooit dat de stilte die op de laatste noot van een sonate van Mozart volgt nog altijd Mozart is.

De stilte die op de verdwijning van het geluid van het klokje volgt, bezit eveneens een bijzondere kwaliteit.

Deze twee vormen van stilte hebben met elkaar gemeen dat wij volledig worden opgeslorpt door het huidige ogenblik, zodat we onszelf helemaal vergeten.

In beide gevallen komt de bandeloze geest, de “dolle aap” even tot rust. We beleven gewoon de realiteit van het huidige ogenblik.

Deze schijnbaar onschuldige daad, de stap naar de stilte, is uit boeddhistisch oogpunt buitengewoon belangrijk, want ze is de deur naar een dimensie van onszelf die we meestal vergeten.

De in het hier en nu verankerde geest is de geest van de meditatie. Ik vertel hier over meditatie omdat ze een van de praktijken is die het meest met het boeddhisme wordt geassocieerd. Mediteren is ons bewust worden van de manier waarop we soms ogenblik na ogenblik worden gemanipuleerd door de gedachten, door de “dolle aap”.

Soms vergelijkt men de geesteshouding in de meditatie met een glas modderig water dat men schudt en daarna neerzet. Beetje bij beetje zakt de modder naar de bodem. Het water wordt geleidelijk aan helder. Op

Kannon in het park van Mariemont

dezelfde manier doet de geest geleidelijk aan afstand van alle filters die een heldere perceptie van de wereld in de weg staan. Mediteren is werken aan een aandachtige, waakzame geest die de valstrikken van de gedachten kan herkennen. Het komt erop aan dat we helderder worden en dus meer verantwoordelijk voor wat we doen. Dat is een van de essentiële aspecten van elke boeddhistische praktijk.

III Definitie van het boeddhisme

“Het boeddhisme is op de eerste plaats een terugkeer naar wat we zijn,” schrijft Fabrice Midal. *“Nog voor het een leer is, een religie of een filosofie, is het de*

*fundamentele handeling van het luisteren naar onze eigen ervaring, om er de onderliggende opening in te herkennen.”*⁴

Deze “opening” waarover Midal het heeft, is de mogelijkheid die de praktijk ons biedt om toegang te krijgen tot een dimensie van onszelf die voorbij onze denkschema's gaat, onze verschillende conditioneringen, onze aversies, onze afwijzingen, ons geloof en al die dingen waarmee wij ons identificeren.

Al die zaken zijn in allerlei opzichten nuttig, maar hebben onvermijdelijk de neiging onze blik te verenigen en ons soms op te sluiten in een beperkte, enge ruimte.

In de *meditatie* raakt de mens een onbeperkte dimensie van zichzelf, voorbij de grenzen waarmee hij zich soms onbewust omgeeft, voorbij de beelden en de concepten waarmee hij zich identificeert.

Laten we duidelijk zijn: meditatie heeft niets te maken met een zoeken naar welbehagen, met een relaxatietechniek. Het boeddhisme,

---

⁴ Fabrice Midal, *Lumière au pays des neiges*, Pocket 11552, p.19

zegt Philippe Cornu, *is geen balsem voor de pijntjes van het dagelijkse leven.*

Het wegnemen van barrières kan soms erg pijnlijk zijn. Wie bereid is om zichzelf in de spiegel van de meditatie te bekijken, aanvaardt ook het risico om zichzelf radicaal ter discussie te stellen

Het boeddhisme nodigt ons dus uit om *“ons in het diepste van onszelf te bevragen over de motieven die ons bezielen: laten wij ons door onze meest onmiddellijke verlangens overheersen, of zullen wij op zoek gaan naar de echte vrede van de geest, die de grootst mogelijke helderheid over onszelf en een onvoorwaardelijke openheid voor het bestaan vereist?”*⁵

IV Boeddha

Voor we terugkeren naar de definitie van Fabrice Midal, wil ik het even hebben over de figuur zelf van Boeddha.

De teksten beschrijven hem als een “koningszoon”, waarschijnlijk de zoon van de gouverneur van een provincie in het noordoosten van India, in de 6de of de 5de eeuw voor Christus. Hij groeit op het gouden universum van het paleis van zijn vader en leidt er een zorgeloos leven, zonder contact met het lijden en de onbestendigheid van de buitenwereld. Wanneer hij deze cocon verlaat, ontdekt hij de werkelijkheid van het lijden, waaraan niemand ontsnapt, ongeacht zijn sociale positie: het lijden van het lichaam (ziekte, ouderdom, dood) maar ook en vooral de talloze *mentale* en emotionele moeilijkheden die zich voordoen wanneer wij bijvoorbeeld worden geconfronteerd met wat ons niet bevalt, wanneer we worden gescheiden van dat waarvan we houden, kortom, wanneer we onze zin niet krijgen.

Siddharta Gautama verlaat het paleis van zijn vader om een antwoord te vinden op dat lijden. Na een zoektocht van ettelijke jaren ervaart hij de verlichting, een staat van bevrijding van het lijden dat uit haat en begeerte voorkomt. Op dat ogenblik wordt hij “Boeddha”, “de Verlichte”, de mens die zich bevrijd heeft van het lijden.

Hij stelt dan een weg voor (een methode) die naar de bevrijding van het onbehagen van het bestaan leidt, een weg met acht takken, acht praktijken, die we het edele achtvoudige pad noemen. We groeperen deze acht praktijken in drie categorieën: ethisch gedrag (*sīla*: juiste woorden, juiste handeling, juist levensonderhoud), meditatieve

---

⁵ Philippe Cornu, op. cit.

Ekō jaargang 34 nr 2 (of Ekō nr 129)

bezinning (*samādhi*: juiste inspanning, juist bewustzijn, juiste concentratie) en wijsheid (*prajñā*: juist inzicht, juiste bedoeling).

Daar is niets echt religieus in. Niets metafysisch of bovennatuurlijk. Niets anders dan een weg van bevrijding. “Het onderricht van Boeddha beoogt niet de waarheid, maar de bevrijding”, schrijft Roger-Pol Droit. “Boeddha onderricht enkel dat wat nuttig is op de weg die leidt naar het nirvana, en zwijgt over de rest.”⁶

(Wordt vervolgd)

Ik zal je niet meer storen

Wees gerust, ik zal je niet meer storen,
met mijn woorden, mijn handen, mijn adem, mijn lach.

Vandaag heb ik vernomen,
hoe broos ik was,
schijnbaar gezond,
doch diep in mij,
ingekapseld in intieme organen,
de handlanger van de dood,
die mij naar de overkant
wil geleiden.

Ik zal niet meer zeuren, zagen, zeveren,
niet meer vragen, insinueren, bevelen,
niet meer werken, vechten, strijden,
en niet klagen over het lijden.

Eerstdaags zal ik je bevrijden,
van de last, die liefde op je
geladen heeft.

Jörg Pyl

---

⁶ Roger-Pol Droit, *Le silence du Bouddha*, Hermann Editeurs, Paris 2010, p. 20

Shinran-sama DVD (deel 2)

De tekenfilm over het leven van Shinran Shonin werd tijdens onze Open Deur vertoond, en hij werd een succes - niet alleen bij de kinderen... We zagen immers geregeld ook een aantal volwassenen diverse passages ervan meepikken op de 2de verdieping. In deze Ekō vindt je het tweede deel van de begeleidende brochure. Een stamboom geeft op de volgende bladzijde de belangrijkste personages uit de film weer.

3. Werking van Amida Boeddha (Voortijdelijke Geloofte van Anderkracht)

“Wat ben ik aan het doen? Hoe kon ik denken dat er meer was dan de Naam van de Boeddha?”

Scène uit de Drie Reine Land Sutra's in Sanuki

Waarop vertrouwden Honen en Shinran? Om het simpel te houden: op de Voortijdelijke Geloofte van Amida Boeddha. Amida Boeddha vervulde deze gelofte om ons allen te redden, en het was Sakyamuni Boeddha die dit aan ons uiteenzette.

Het Sutra over de Boeddha van het Onmeetbare Leven door Sakyamuni Boeddha meldt dat, een hele tijd geleden, een monnik met de naam Bodhisattva Dharmakara –ontwaakt tot de ultieme waarheid en met diep mededogen – ernaar streefde al de lijdende wezens zonder uitzondering te redden en hen het ware geluk te schenken. Om dit te bereiken moeten alle oorzaken van lijden worden opgeheven. Welke zijn nu deze oorzaken van lijden? De leer van de Boeddha leert ons dat er drie oorzaken van lijden zijn: *onwetendheid* (het zelfgericht denken waarover we al van bij onze geboorte beschikken), *de grijpreactie* (hebzucht, het verlangen iets te zoeken dat alleen voor ons gunstig is) en *de afstootreactie* (boosheid, de haat jegens dingen die voor ons ongunstig zijn.) Daarom is het van belang dat we proberen ons van deze gevoelens te bevrijden. Helaas, er is geen manier om onszelf hiervan te bevrijden, alleen gebaseerd op onze eigen inspanningen. Bodhisattva Dharmakara mediteerde voor een onvoorstelbaar lange periode om een manier te vinden om dergelijke gewone en verdwaasde wezens die in illusies leven, te redden.

Uiteindelijk legde de bodhisattva de gelofte af een land van reinheid (het Reine Land) te creëren, dat het ons mogelijk zou maken herboren

★ Personages

Honen

Shinrans leraar die hem de Nembutsu-leer onderwees

Shinku Seikaku Horiki
Honens leerlingen,
Shinrans oudere collega's

Hino Noritsuna
Shinrans oom

Jien
verzorgde Shinrans
tokudo-ceremonie

kinderen in de buurt van de Zenpobo tempel, waar Shinran leefde op 85-jarige leeftijd

Kikubo Haru

Matsuwaka

Shinran

Shinrans echtgenote

Eshinni

Shinran is het hoofdpersonage in dit verhaal; de stichter van de Jōdo-Shinshū. In het verhaal krijgt hij achtereenvolgens de namen Matsuwaka, Hannen, Shakku, Zenshin, Fujii Yoshizane en Shinran. Onder vaak moeilijke omstandigheden wijdde hij zijn leven aan de verspreiding van de Nembutsu-leer onder de gewone mensen.

Shoshin Bennen Shimbutsu Yuien
Shinrans volgelingen

Zenran
oudste zoon Kakushinni
jongste dochter

te worden daar waar ons lichaam en geest rein zijn, en waar we de Boeddhanatuur kunnen verwezenlijken met volmaakte wijsheid en mededogen.

Amida Boeddha legde 48 geloften af. Het is de 18de Gelofte die het pad toont naar het Reine Land voor gewone en verdwaasde wezens zoals ons. De gelofte luidt als volgt: “Indien ik boeddha word en alle wezens in de tien richtingen, die met oprecht gemoed en vreugdig vertrouwen verlangen in mijn land geboren te worden, mijn Naam zelfs maar tienmaal uitsprekend, zouden niet aldaar geboren worden, moge ik dan niet de Volkomen Verlichting verwezenlijken.” Vermits deze 18de Gelofte het fundamentele streven van Amida Boeddha uitdrukt, wordt ze ook de Voortijdelijke Gelofte genoemd.

Om deze Gelofte te vervullen, voerde Bodhisattva Dharmakara gedurende een onvoorstelbaar lange periode uiterst moeilijke praktijken uit. Hiermee kwam de “werking” [of oorzaak] tot stand, met name het pad dat het voor ons mogelijk maakt herboren te worden in het Reine Land. Deze oorzaak noemen we de Anderkracht. Dat was het moment waarop Bodhisattva Dharmakara Amida Boeddha werd. Daarom drukt de Naam van Amida Boeddha uit: “de Boeddha die al de lijdende wezens zonder uitzondering redt,” en wordt de Naam ons aangereikt om ons op de hoogte te brengen van het bestaan van de Boeddha tot wie we onze toevlucht zouden kunnen nemen. De Naam bestaande uit zes tekens “Namo Amida Butsu,” drukt precies de aspiratie van Amida Boeddha uit, die ons oproept met de woorden: “Stel uw vertrouwen in mij, ik zal u nooit meer loslaten.”

4. Relas omtrent de verbanning

“Daarom beschouw ik mezelf niet langer meer als monnik noch als leek. Vanaf nu ben ik Gutoku Shinran.”

Scène uit de verbanning naar Echigo

In 1207 (Jogen 1), veroordeelde het Keizerlijke Hof vier van Honens groep ter dood, en verbande het er acht – onder wie Honen en Shinran. Dit incident ging de geschiedenis in onder de naam *Religieuze Verbanning uit de Jogen Periode*. Waarom gebeurde er zo iets?

De leer van de enkelvoudige praktijk van de Nembutsu die Honen verspreidde, vond meer en meer aanhangers bij de bevolking, als een nieuwe golf van energie, ze kreeg meer en meer invloed in de maatschappij. Dit had tot gevolg dat de traditionele boeddhistische gezagshebbers, zoals dezen op de berg Hiei in Kyoto en dezen van de Kofukuji Tempel in Nara, Honens groep begonnen te bekritisieren. Ook al kwam er geregeld kritiek jegens zijn groep, toch deed Honen moeite om vrede te bewaren door zijn groepsleden te adviseren niet in dispuut te treden met andere boeddhistische tradities. Een van deze initiatieven was het overhandigen aan de berg Hiei van de verbintenis der Zeven Artikelen, ondertekend door 190 leden van zijn groep. Hierin zwoeren ze trouw te blijven aan Honens leer, en zich te houden aan gepaste gedragingen. Shinran was de 86ste persoon die deze verbintenis ondertekende, onder de naam Shakku.

Desalniettemin diende Gedatsubo Jokei, een priester in opleiding van de Kofukuji Tempel, bij het Keizerlijke Hof een verzoekschrift in om Honens Nembutsu lering te verbieden. Dit document dat negen artikels bevat en bekend staat onder de naam Kofukuji Petitie, betekende voor de Nembutsu lering een ernstige censuur door de gevestigde Japanse boeddhistische organisaties. In oktober van het daaropvolgende jaar, dienden de priesters van de Kofukuji Tempel bij het Keizerlijke Hof een verzoekschrift in tot het verbieden van de Nembutsu leer, en tot het verbannen van Honen en zijn leerlingen. Temidden van deze perikelen hielden Honens leerlingen Anraku en Juren een vergadering omtrent de Nembutsu lering te Shishigadani, gelegen aan de voet van de Higashiyama bergen in Kyoto. Rond die tijd had de op rust gestelde keizer Gotoba Kyoto verlaten voor een pelgrimage naar het Kumano schrijn, en namen twee van zijn hofdames die waren thuisgebleven deel aan de Nembutsu bijeenkomst. Zonder de toestemming van het hof, deden ze afstand van het burgerlijke leven en werden ze non. Dit wekte serieuze woede op bij Gotoba: hij zorgde er dan ook voor dat de leidende leden van Honens groep zouden gestraft worden.

Honen kreeg als seculiere naam [van een boef] Fujii Motohiko en werd verbannen naar Hata in Tosa (de huidige Kochi prefectuur, maar de eigenlijke bestemming werd Sanuki, het huidige Kagawa). De uitspraak luidde *onru* (letterlijk “afgelegene verbanning”), de meest strenge van drie niveaus van verbanning. Shinran werd eveneens tot

een *onru* verbanning veroordeeld, met name naar Kokubu in Echigo (de huidige Niigata prefectuur); hij kreeg de seculiere naam [van een boef] Fujii Yoshizane. Dat is de reden waarom hij zichzelf als bijnaam gaf “Toku” (letterlijk “stoppelkop”) en waarom hij zichzelf voortaan Gutoku Shinran noemde.

In deze tekenfilm drukken Honen en Shinran dit incident als volgt uit: “Op beide plaatsen, Tosa en Echigo, leven er vermoedelijk heel wat mensen in ellende die een manier zoeken om van lijden bevrijd te worden. Dit zou de kans kunnen zijn, door Amida Boeddha aan ons gegeven, om de leer naar nieuwe plaatsen te verspreiden.”

5. Geboorte in het Reine Land

“Indien iemand van jullie een shinjin heeft verschillend van mijn diep vertrouwen, zal hij niet naar hetzelfde Reine Land gaan als ik.”

Honen tijdens een van zijn uiteenzettingen van de leer

Er zijn heel wat boeddhistische termen die in de alledaagse taal in Japan als gewone termen overkomen. Helaas, sommige ervan zijn in de loop ter tijden misbruikt en misverstaan. *Ojo* is bijvoorbeeld zo een term: hij betekent “geboorte in het Reine Land.” Nochtans wordt dit woord soms gebruikt als *tachi ojo*. Deze uitdrukking betekende geleidelijk aan: “vastgelopen” of “verstrikt geraken,” terwijl *ojo* oorspronkelijk deze betekenis helemaal niet had, en dus niet op deze manier gebruikt werd. Het Reine Land is Amida Boeddha’s land, en dat is de plaats waar we de Boeddhanatuur bereiken, dit wil zeggen: de verlichting. Het Reine Land, dat vrij is van onheilzame passies en verdwazing, is de wereld die vervuld is van reine en ware wijsheid, en die soms wordt genoemd: het Land van het Onmeetbare Licht. Vermits dit land de wezens vredevoelend maakt en gevuld met gelukzaligheid, wordt het ook benoemd met: het Reine Land van Gelukzaligheid of het Reine Land van Vrede.

Het einddoel van de leer van de Boeddha is onszelf te bevrijden van onze *bonno* of egocentrische onheilzame passies, en verlichting te bereiken. Er zijn twee manieren waarop we dit kunnen bereiken: enerzijds kunnen we trachten onze onheilzame passies af te bouwen en verlichting te bereiken terwijl we nog in deze wereld leven, anderzijds kunnen we ophouden met onze pogingen om onze *bonno* af te bouwen en in de plaats hiervan ernaar streven in het Reine Land

geboren te worden waar we dan de verlichting bereiken. Zichzelf toeleggen op moeilijke boeddhistische praktijken als een pad naar verlichting is inderdaad belangrijk. Aan de andere kant zagen de Reine Landmeesters in dat heel wat mensen in cirkeltjes draaiden door hebzucht en eindeloze conflicten, en realiseerden ze zich in hoge mate dat zij zelf ook een van hen waren en dat het [hen] daardoor praktisch onmogelijk was dergelijke praktijken uit te voeren. Daarom kozen zij voor het pad naar verlichting via geboorte in het Reine Land door te vertrouwen op de Voortijdelijke Geloofte van Amida Boeddha en door de Nembutsu in zich te laten opborrelen.

Honen verspreidde dit concept van vertrouwen op Amida en het laten opborrelen van de Nembutsu. Nochtans waren er enkele leerlingen die zich liever lieten leiden door de toen geldende noties van boeddhisme en die ervan overtuigd waren dat de Nembutsu leer een praktijk zou zijn die door eigen inspanningen kan bereikt worden; ze dachten dat de praktijk beïnvloed zou zijn door de verschillen in de mogelijkheden en de volharding van de volgeling. Shinran stelde aan de oudere leerlingen de vraag: “Is jouw geboorte in het Reine Land verzekerd vanaf het moment dat we onszelf toevertrouwen aan de Voortijdelijke Geloofte van Amida, of is onze geboorte verzekerd door [de hoeveelheid verdiensten die we door] de Nembutsu praktijk [hebben verworven]?” Shinran maakte ons duidelijk dat onze geboorte in het Reine Land niet wordt bepaald door het aantal keren dat we de Nembutsu reciteren, maar dat het een kwestie is van *shinjin* (diep vertrouwen), dit is met oprecht en standvastig vertrouwen in en aanvaarding van Amida’s Geloofte bij het reciteren van de Nembutsu.

Deze episode had plaats toen Shinran een jonge man was die net de Hiei berg was afgedaald. Vermits Shinran dicht bij Honen verbleef, ontving hij de leer rechtstreeks van hem.

6. Dwaze mensen zijn het ware object van Amida’s heilzame werking

“De Voortijdelijke Geloofte van Amida Boeddha houdt in de dwaze en gewone wezens zoals wij te redden, die niet kunnen leven zonder telkens opnieuw te vervallen in onheilzame daden.”

Scène uit Shinrans verblijf in Inada

“Dwaze mensen zijn het ware object van Amida’s heilzame werking” is de uitspraak die aangeeft dat het Amida’s mededogen is dat de wezens redt die lijden onder blinde passies en die in onheilzame daden vervallen.

Op een bepaald ogenblik bezocht een samurai krijger Shinran Shonin in zijn schamel verblijf in Inada, en vroeg hem om advies: “Ik heb heel wat vijandelijke krijgers op talrijke slagvelden vermoord. Met mijn capaciteiten in oorlogvoering bereikte ik veel succes in mijn positie. Nochtans heb ik – precies door zo te handelen – bij mezelf ontdekt hoeveel onheilzame daden ik heb veroorzaakt. Door die daden, vrees ik, zullen noch ik noch mijn kinderen en al hun nakomelingen, in de mogelijkheid raken het Reine Land te bereiken.”

In die dagen werden niet alleen samurai krijgers, maar ook jagers, vissers en boeren die in hun levensonderhoud voorzagen door andere levende wezens om te brengen, en venters die van plaats tot plaats trokken om hun waren te slijten, aanzien als gemeen en laag volk. Nochtans is er geen verschil met mensen die denken dat ze nooit een ander levend wezen hebben gedood; die zijn immers net zo schuldig omdat ze de mogelijkheid om in hun levensonderhoud te voorzien, precies te danken hebben aan dat volk.

Volgens onze begrippen, zijn goede personen diegenen die ethiek en moraal kennen, die gerespecteerd worden door anderen, en die geen dingen doen als wetten overtreden. Anderzijds zijn slechte mensen diegenen die misdaden bedrijven als moord en diefstal, die tegen elke reden ingaan en geen verantwoordelijkheid willen dragen en die uitsluitend ernaar streven dingen te doen die voor alleen henzelf voordeel opleveren. Nochtans betekent “dwaze mensen” in de uitspraak “Dwaze mensen zijn het ware object van Amida’s heilzame werking,” niet louter iemand die misdaden begaat of dit zich immoreel of gemeen gedraagt. Eerder, vermits wij menselijke wezens zijn en omdat we in de onmogelijkheid verkeren onszelf te bevrijden van onze *bonno* (of egocentrische onheilzame passies), zijn we verplicht ons leven te ondergaan samen met onze eigen *onwetendheid* (het zelfgericht denken waarover we al van bij onze geboorte beschikken), *de grijpreactie* (hebzucht, het verlangen iets te zoeken dat alleen voor ons gunstig is) en *de afstootreactie* (boosheid, de haat

jegens dingen die voor ons ongunstig zijn) – samen met al de angst en lijden die ze veroorzaken. We slagen er vaker wel dan niet in onze tekortkomingen in te zien, en daarom proberen we ons gedrag en onze houding te rationaliseren. Wanneer we ons dan realiseren dat onze inspanningen en onze mogelijkheden (om waarachtig en volledig de Boeddha Dharma na te volgen) beperkt zijn, en dat onze daden op de ene of andere manier schade hebben berokkend en de dood van andere levende wezens, dan beginnen we in te zien wie we werkelijk zijn en ons ervan bewust te worden dat die dwaze persoon in werkelijkheid niemand anders is dan ons eigen ik. Aan de andere kant gaat men ervan uit dat goede personen diegenen zijn die geloven in hun eigen mogelijkheden, die aanvoelen dat ze geen misdaden zouden begaan, en die indien ze dat alsnog zouden doen, zich zouden beteren, zich ernstig zouden bezinnen omtrent hun onheilzame daden, en zich zouden inspannen om oprechte en gerespecteerde menselijke wezens te worden.

Shinran antwoordde de samurai krijger: “De Voortijdelijke Geloofte van Amida Boeddha is: de gewone, dwaze wezens zoals wij, die niet kunnen leven zonder onheilzame daden te verrichten, te redden.” Uit deze uitspraak blijkt dat hij zich kon inleven in het leven van de samurai omdat ook hij gelijkaardige onheilzame daden had verricht. Diegenen die Amida’s mededogen hebben ervaren, en omvat worden in vreugde en dankbaarheid omtrent het feit dat zij, die anders niet zouden gered worden – ook al hebben ze oprecht spijt voor het lijden dat ze door hun daden bij anderen hebben veroorzaakt – nu in de mogelijkheid zijn hun leven te leiden vervuld van hoop en vrij van enige gedachte aan het begaan van eender welke onheilzame daad, beseffend dat ze door Amida zullen gered worden.

*Een van de aardbevingen die Niigata op 2 juni 2011 heeft getroffen. Deze (van 23:23 uur Japanse tijd) heeft een magnitude van 4,7 op de schaal van Richter. Het epicenter ervan lag erg ondiep.
Bron: www.tenki.jp*

Zuikens Shinshu Dharma Pada (deel 3)

Dit is een derde reeks Shinshu Dharmapada, waarvan de Engelse versie is te vinden op <http://www.horai.eu/pada-1.htm>.⁷

79

“De oorzaak die de ware Geboorte vestigt, is uitsluitend shinjin.”
(*Shoshinge, alinea 20*)

Wedergeboren worden na shinjin ontvangen te hebben
betekent wedergeboren worden dankzij de Voortijdelijke
Gelooftekraacht.

80

“Geen redenering is ware redenering” betekent:
van zodra de zelfkrachtberekeningen van een gewone mens
volledig zijn uitgeput,
bereiken we geboorte dankzij de Voortijdelijke Gelooftekraacht.

81

Bombu, gewone mensen, zijn wezens
die constant stormen van hebzucht en woede creëren
door hun gehechtheid aan het zelf, hun eigenliefde en eigentrots.

82

“De Naam van de Tathagata van Ongehinderde Licht
en zijn Licht, dat de belichaming is van Wijsheid,
vernietigen de duisternis van de lange nacht van onwetendheid
en vervullen de aspiraties van de levende wezens.”
(*Jodo Wasan of Hymnes over de Zeven Patriarchen, alinea 47*)
Vernietiging van onze onwetendheid en vervulling van onze aspiraties
komt voort uit de Nembutsu; zij zijn het voordeel uit de naam;
nogmaals, zij zijn het voordeel uit shinjin.

83

De Boeddha is een belichaming van Prajñā (transcendente wijsheid)
Hij is de Ene van Groot Mededogen gebaseerd op niet-zelf;
de Voortijdelijke Geloofte van Namō Amida Butsu is diepgaand en
mysterieus,
en ligt buiten ons begripsvermogen.

---

⁷ Een aantal verzen die naar ons inzicht minder relevant waren, hebben we niet opgenomen in deze vertaling.

84

Nadat we de Voortijdelijke Geloftekracht hebben geproefd en verteerd worden we teruggebracht naar de Voortijdelijke Geloftekracht.

85

Amida's Roep doet shinjin in ons oprijzen;
Amida's Roep redt ons.

86

Wanneer ik alleen ben, terneergedrukt door onbeschrijflijke droefheid,
voel ik dat het mededogen van mijn Ware Ouder te vertrouwen is.

87

Mijn berekeningen bleken zinloos;
ik volg de Roep van mijn Ouder en keer terug naar zijn woning.

88

Als je de wet van karma begrijpt, de Boeddha eert,
en vriendelijk bent jegens andere mensen,
Zal je niet snel mislukken in menselijke relaties.

89

“Ik wil niet sterven, ik wil niet sterven, ik wil niet sterven.”
Hoe weerbarstig ook jegens de dood, ik kan niet anders dan sterven.
Niemand kan me helpen – hulpeloos ga ik naar het Reine Land.

90

Mijn welwillende leraar Riken had de gewoonte te zeggen:
“Alles wat we moeten doen, is onszelf overlaten aan de stroming van de oceaan van de Voortijdelijke Gelofte.”

91

Van zodra we 'Namo Amida Butsu' hebben gehoord,
Is onze geboorte in 'Namo Amida Butsu' al gerealiseerd.

92

“Onze geboorte wordt mogelijk gemaakt door de Geloftekracht;
voor het overige moeten we niets doen.”
Dankzij de Voortijdelijke Geloftekracht bereiken we geboorte;
er is niets dat we kunnen bijdragen om het ze te bereiken.

93

De dood komt dichterbij en dichterbij, dag na dag;
de wet van karma is angstaanjagend, inderdaad.
Op het moment dat we ons dit realiseren,
horen we Amida's Roep!

94

"Ik versta het wel, maar ik heb geen standvastig vertrouwen" –
dat komt omdat je nog niet bent geconfronteerd
met het Mededogen van de Voortijdelijke Geloftekracht.

95

Van zodra we de Grote Dood zijn gestorven, gaan we naar het Reine
Land,
Omvat door Amida Tathagata.

96

Vermits de Voortijdelijke Geloofte onvoorstelbaar is,
zijn ook ons diep vertrouwen (shinjin) en onze geboorte
onvoorstelbaar.

97

Ik ben gedoemd om in de hel te vallen;
Amida Tathagata gaat me zeker redden;
De Kracht van de Voortijdelijke Geloofte neemt me mee naar het Reine
Land.

98

Wat heb ik gehoord en geleerd tijdens die tachtig lange jaren?
Enkel "de Voortijdelijke Geloofte en de Naam."
De Roep van mijn Ouder volgend,
Keer ik terug naar mijn Ouderlijk Huis.

99

Om geboorte te bereiken is niets vereist, niets!
Inderdaad, zoals je hier beweert: niets – echt niets – is vereist.

100

Grenzeloos is je wijsheid, zoals de open hemel,
Eindeloos is je mededogen, zoals de grote oceaan.
Ik voel me vredig
terwijl mijn onheilzaam karma en spirituele belemmeringen intact
blijven.

101

Amida's Gemoed van vertrouwen en zijn Geloftekracht –
Hun werking is onvoorstelbaar!
Door ze te volgen bereik ik het Reine Land.

102

Omdat je niet overtuigd bent van Amida's grote wijsheid en groot mededogen,
kan je jezelf niet toevertrouwen aan zijn Voortijdelijke Gelofte.

103

Omdat je de diepte en verhevenheid van
Sakyamuni Tathagata's Verlichting niet kan vatten,
kan je jezelf niet toevertrouwen aan Amida Tathagata's
Voortijdelijke Gelofte van Groot Mededogen.

104

“Wat zou ik moeten doen om de onvoorstelbare Voortijdelijke Gelofte
als onvoorstelbaar te accepteren?”
“Je zou het volgende in gedachten moeten houden:
‘Vermits ik onmogelijk ook maar de geringste praktijk kan
ondernemen,
Is de hel gegarandeerd mijn woonplaats bij ieder gebeuren.’”
(*Tannisho*).”

105

Terwijl ik op de vleugels van het Grote Mededogen meevlieg,
Zal ik me vermaken door heel het universum (om wezens te redden).
Hoe plezierig zal dit zijn!

106

Zelfs als je me zou zeggen: “Laat me alleen,”
Dan nog kan ik je niet alleen laten – door mijn onweerstaanbare
ouderliefde.
Ik smeek je: “Laat me je helpen.”

107

Ah, dit is het einde van mijn leven in verdwazing;
Hoe vreugdevol is de rest van dit leven!

108

Grenzeloos is het heelal van de onvoorstelbare Boeddha Wijsheid.
Wat een plezier is het te blijven kijken naar het grenzeloze heelal
met grenzeloze bewondering!

109

“Ik voel dat ik in de hel ga vallen.”
“Indien dit zo is, dan zal ik daar samen met jou naartoe gaan.”

110

“Wat jouw redding betreft,
Ik zal ervoor zorgen dat er niets misloopt.”
Dit is de Kracht van Amida’s Voortijdelijke Geloofte.

111

Er zijn grenzen aan de wijsheid van mensen;
zie maar eens hoe onvoorstelbaar de Kracht van de Voortijdelijke
Geloofte is.

113

Tussen de voet van de rotsen en de wortels van de dennenbomen
stroomt de dalrivier –
vrij en natuurlijk.

114

Als je je toelegt op de Boeddha Dharma,
zal je op een natuurlijke wijze gezond blijven
en langer leven;
Je zal evenmin een tekort hebben in kleding, voeding of onderdak.
In feite zijn er nochtans weinigen hiervan overtuigd.

115

“... ofschoon middenin deze wereld van blinde passies,
toch kunnen we het nirvana verwezenlijken!
(*Shoshinge, alinea 7*)”
Is dit niet een van de meest verbazingwekkende dingen in de wereld?
Deze uitdrukking maakt het ons mogelijk
de Kracht van de Voortijdelijke Geloofte te smaken
diep in ons hart.

117

Diegenen die zich toevertrouwen aan de Voortijdelijke Gelofte
zijn meestal niet op de hoogte van de wet van oorzaak en gevolg;
Diegenen die op de hoogte zijn van de wet van oorzaak en gevolg
weten waarschijnlijk niets af van de Voortijdelijke Gelofte.

118

Hoe bewonderenswaardig! Amida vestigde
de Gelofte van Namo Amida Butsu
die mij nooit misleidt of in de steek laat.

119

“Dan rees in hem [Amida] de uitnemende gelofte op
en sprak hij de grote Universele Gelofte uit.”

(Shoshinge, aline 2)

Hoe bewonderenswaardig en dankbaar!
Amida vestigde de Gelofte om ons te redden zoals we zijn.

120

Mijn leraar, Meester Riken had de gewoonte te zeggen:

“Door heel de Dharmawereld is er slechts
de helderheid van het Ongehinderde Licht.”

121

Zoals de Nembutsu weerklinkt uit ieder openstaand gemoed,
Zo echoot hij in de bergen – koel en verfrissend.

(Wordt vervolgd)

Alles is veranderlijk;
de mens is een reiziger,
dwalend in zijn eigen leven,
een briesje,
vluchtig,
een voorbijgaand moment.

Shaku Kajo

Vier soorten paarden

Uit het Samyuktagrama Sutra

Er zijn vier soorten paarden: uitstekende, goede, matige en slechte.

Het beste paard loopt langzaam of snel, rechts of links zoals zijn menner wil, al voordat het de schaduw van de zweep ziet.

Het op een na beste zal net zo goed lopen als het eerste net voordat de zweep zijn vel heeft bereikt.

Het derde zal lopen als hij pijn op zijn lijf voelt.

Het vierde zal pas lopen als de pijn het merg van al zijn botten heeft bereikt.

Iedereen wilt het beste paard zijn, maar Boeddha heeft meer genegenheid voor de slechtste.

Bart Cuppens – 24/07/2009

南 **Nieuws uit de Sangha**

無 * We hebben de voorbije weken aardig wat activiteiten
阿 meegemaakt. Dit was wellicht de drukste periode van het jaar
弥 – of misschien van de laatste paar jaren... Zie zelf maar:

陀 - 29 april tot en met 1 mei: **Open Deur** weekend in jikōji: we
佛 zijn blij te kunnen meedelen dat we meer dan 150 bezoekers
hebben mogen ontvangen (familie, vrienden, burens,...);

- 8 mei: jikōji nam deel aan het speciale initiatief “Dag van de Boeddha” in **Mariemont** (dicht bij Charleroi);

- 14 mei 's morgens: start van de speciale Shinran Shōnin 750 jaar cursus: “Teksten in Jōdo-Shinshū: Shōshinge”;

- 14 mei, de hele dag: jikōji nam deel aan het jaarlijkse evenement “Dag van Boeddha” op het **De Coninckpleintje** in Antwerpen, samen met verscheidene collega's van andere boeddhistische groeperingen in het Antwerpse;

- 16 mei: jikōji verwelkomt twee groepen van ongeveer 60 leerlingen met hun leraren voor een introductie in de leer van de Boeddha;

- 19 mei: Koen Vermeulen, de nieuwe secretaris-generaal van de BUB (Boeddhistische Unie van België) bezoekt jikōji;

- 22 mei: Gotan-E, dit keer een eerder intieme dienst, met deelname door een oude vriend van Rev. Ōchō-in Shitoku Peel.

* We konden het afgelopen trimester nog meer geïnteresseerden een korte inleiding over de Leer van de Boeddha geven: (1) op 6 april 2011 - 29 bezoekers van de vzw Klein Geluk (een vereniging voor kankerpatiënten); (2) op diverse momenten – 27 studenten en leerlingen.

* We stelden verscheidene bundeltjes samen: (1) over de tempelornamenten (altaar, scrolls, zwart gelakte dozen, ...) met telkens een foto en wat uitleg; (2) over Shōshinge en (3) over Amidakyō. Interesse? Een berichtje volstaat.

* Een paar sfeerbeelden van onze **Open Deur** sluiten dit exemplaar van het kwartaalblad af:

Rooster der bijeenkomsten – zomer 2011

vr	29/04	20.00 u.	Open Deur dagen 29 april - 01 mei 2011
zo	08/05	9.00 u.	inwijding Amida beeld in Mariemont
di	10/05	19.30 u.	Sambutsuge
za	14/05	10.00 u.	<i>cursus</i> Teksten in Jodo-Shinshu: Shoshinge - 1/3
di	17/05	19.30 u.	Juseige
za	21/05	10.00 u.	<i>cursus</i> Shoshinge - 2/3
zo	22/05	10.00 u.	Gotan-E - Gedachtenis van de geboorte van Shinran Shōnin (21/05/1173) – Shoshinge
di	24/05	19.30 u.	Amidakyo
za	28/05	10.00 u.	<i>cursus</i> Shoshinge - 3/3
di	31/05	19.30 u.	Junirai
di	07/06	19.30 u.	Sambutsuge
za	11/06	10.00 u.	<i>cursus</i> Grieken en de Boeddha -1/2
di	14/06	19.30 u.	Juseige
za	18/06	10.00 u.	<i>cursus</i> Grieken en de Boeddha -2/2
di	21/06	19.30 u.	Amidakyo
di	28/06	19.30 u.	Junirai
di	05/07	19.30 u.	Sambutsuge
di	12/07	19.30 u.	Juseige
di	19/07	19.30 u.	Amidakyo
di	26/07	19.30 u.	Junirai
di	02/08	19.30 u.	Sambutsuge
di	09/08	19.30 u.	Juseige
zo	14/08	10.00 u.	Ō-Bon - Gedachtenis van de overledenen (Sansk. Ullambana) (15/08) – Shoshinge
zo	14/08	12.30 u.	hapje voor deelnemers
di	16/08	19.30 u.	Amidakyo
di	23/08	19.30 u.	Junirai
di	30/08	19.30 u.	Sambutsuge
zo	04/09	10.00 u.	deelname aan BUB-activiteit: Huy - Feest van het Boeddhisme
di	06/09	19.30 u.	Juseige
zo	11/09	10.00 u.	Hongwanji Kyoto: ceremonie Shinran Shonin 750 jaar
di	13/09	19.30 u.	en in jikōji: ceremonie Shinran Shonin 750 jaar - Shoshinge

Naast de wekelijkse diensten op dinsdagavond om 19.30 uur, ben je in principe eveneens iedere zaterdag welkom tussen 13 en 18 uur.

Tempel van het Licht van Mededogen
Centrum voor Shin-Boeddhisme vzw

JIKŌJI
慈光寺

Pretoriastraat 68 - B-2600 Antwerpen (Belgium)
tel. +32 (0)475 62 78 36
www.jikoji.com ✉ info@jikoji.com

Werken mee aan dit nummer

Bart Cuppens, Jörg Pyl, Marc Horemans, Martine
Strubbe, Michel Deprèay en Zuio Hisao Inagaki

Verantwoordelijk uitgever

Rev. Daijō Fons Martens
tel. +32 (0)475 62 78 36 ✉ info@jikoji.com

*Overname toegelaten mits bronvermelding en
bewijsexemplaar - ISSN 1370-0243*

Drukkerij Copymatic - 2600 Berchem

